

УДК 355.45.02

Бойко Р. В., канд. техн. наук., ст. наук. співроб. (0000-0001-7240-4299)
Леонтович С. П. канд. екон. наук. (0000-0002-0393-1869)
Марко Є. І., канд. екон. наук., ст. наук. співроб. (0000-0002-9165-8072)
Бутенко М. П. (0000-0001-7272-5826)

Центр воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського, Київ

Формування підходів до оборонного планування на основі спроможностей з урахуванням ресурсного забезпечення

Резюме. У статті проаналізовано світовий досвід щодо впровадження планування на основі спроможностей (ПОС). Розглянуто особливості застосування планування з використанням ПОС у рамках процесу розвитку власних збройних сил. Грунтуючись на висвітленні методології планування розвитку Збройних Сил України на основі спроможностей розглядається можливість здійснення цього планування в рамках формування програм і бюджету з врахуванням ресурсного забезпечення.

Ключові слова: спроможність; ресурсне забезпечення; планування на основі спроможностей.

Постановка проблеми. Орієнтація України на Євроатлантичний курс зумовлює необхідність наближення оборонного планування до стандартів НАТО. Виконання однієї зі стратегічних цілей оборонної реформи щодо ведення ефективної політики системи планування і управління оборонними ресурсами з використанням сучасних євроатлантичних підходів триває [1].

Планування на основі спроможностей (далі – ПОС) є одним із підходів до оборонного планування, особливістю якого є розвиток спроможностей сил оборони для ефективної протидії загрозам і ризикам як військового, так і невійськового характеру з урахуванням імовірних сценаріїв розвитку кризових ситуацій на довгострокову перспективу, зазвичай, 10–15 років [2]. Цей підхід є основним в країнах-членах НАТО та враховує певні особливості національного розвитку країн і їх власних збройних сил. Досвід НАТО показав, що впровадження ПОС дав змогу перейти до концепції розвитку сил оборони за принципом “ефективність на противагу кількості” та здійснити функціональну інтегрованість процесів оборонного і бюджетного планування. Кінцевою метою ПОС стало формування, утримання, розвиток необхідних спроможностей на підставі прогнозованих економічних умов у межах наявних ресурсів сил оборони, достатніх для гарантованого виконання визначених завдань. Оскільки Україна визначилась з пріоритетом вступу до НАТО, то аналіз особливостей застосування ПОС для розвитку власних сил оборони

набуває ще більшого значення та обумовлює актуальність та наукову значущість статті.

Аналіз останніх досліджень. Нормативними документами державного значення визначено необхідність впровадження процесів оборонного планування відповідно до євроатлантичних принципів, удосконалення механізму формування та виконання державного оборонного замовлення, запровадження новітніх технологій виробництва військової техніки, створення замкнених циклів розроблення і виробництва основних видів озброєння, військової і спеціальної техніки, досягнення повної незалежності виробництва від поставок обладнання, комплектуючих і матеріалів з Російської Федерації [3].

На сьогодні процес оборонного планування ЗС України має враховувати результати аналізу досвіду провідних країн світу, які за своєю більшістю перейшли від планування у сфері оборони на основі класичних сценаріїв протистояння двох наддержав і загроз, до оборонного планування, орієнтованого на досягнення військами (силами) спроможностей, необхідних для виконання покладених на них завдань [4–6]. Такий перехід зумовив кожну з країн виробити свої, індивідуальні підходи щодо побудови методології планування розвитку власних збройних сил.

Мета статті полягає в аналізі процесів оборонного планування провідних країн світу для формування підходів використання ПОС, як найбільш прийняттого на сучасному етапі

розвитку власних збройних сил, з урахуванням ресурсного забезпечення.

Виклад основного матеріалу статті.

Багато провідних країн світу нині впроваджують або вже прийняли “планування на основі спроможностей” як елемент оборонного планування [6, 7]. Сполучені Штати, Великобританія, Канада, Австралія, Норвегія, Нова Зеландія та інші держави впровадили ПОС. Кожна країна реалізувала свій власний варіант впровадження ПОС у систему оборонного планування, тому новизна дослідження зазначеної тематики не викликає сумнівів, що підтверджується відповідними реформами в ЗС України.

Процес планування на основі спроможностей не має універсального визначення, але більшість практиків погодяться з таким: “ПОС – це планування в умовах невизначеності для забезпечення відповідних спроможностей, які обумовлені широким спектром сучасних загроз і викликів, у межах економічних можливостей держави”. ПОС – це системний підхід, який спрямований на виявлення та надання рекомендацій щодо

найбільш прийнятних за критерієм “вартість-ефективність” варіантів розвитку військ (сил) для задоволення пріоритетів національної безпеки [3].

Для реалізації завдань, визначених СОБ і вдосконалення системи оборонного планування у Збройних Силах (ЗС) України в червні 2017 року Міністром оборони України затверджено “Рекомендації з оборонного планування на основі спроможностей у Збройних Силах України” (далі – Рекомендації з ОП) [2]. Рекомендації з ОП розроблено з метою формування в Міністерстві оборони України та у ЗС України спільного розуміння щодо підходів до його впровадження та порядку здійснення. Вони передбачають використання єдиної термінології, принципів і завдань, порядку застосування визначених процедур, моніторингу та розвитку спроможностей у процесі поступового переходу на відповідну методологію оборонного планування на основі спроможностей. Узагалі, термін “спроможність” у різних документах має різне тлумачення (табл. 1).

Таблиця 1

Визначення терміну “спроможність”

Інструкція Голови Об’єднаного комітету начальників штабів США	Воєнна доктрина України	Рекомендації з ОП на основі спроможностей у МО України та ЗС України
<i>Здатність досягати потрібного ефекту відповідно до встановлених стандартів та умов через використання комбінації засобів і способів, які застосовуються для вирішення сукупності завдань</i>	<i>Здатність досягти необхідного результату під час виконання завдань з питань оборони у певних умовах відповідно до визначених сценаріїв дій та з використанням наявних ресурсів</i>	<i>Здатність структурної одиниці (елемента) ЗС (інших складових сил оборони) або сукупності сил і засобів виконувати певні завдання (забезпечувати реалізацію визначених військових цілей) за певних умов обстановки, ресурсного забезпечення та відповідно до встановлених стандартів</i>

Аналізуючи визначення терміну “спроможність”, найбільш повно воно розкрито в Рекомендаціях з ОП, але, можливо, під час застосування визначення “спроможність” більшу увагу слід приділити результату (здатність досягти..., виконати завдання...), а не процесу – (виконувати певні завдання...).

Для поточних умов обстановки спроможності поділяють на:

необхідні спроможності – ті, які мають бути в розпорядженні відповідного командира (начальника) у визначені час і місці, для виконання завдань у певних умовах середовища з необхідним результатом (ефектом);

наявні спроможності – ті, що є в розпорядженні відповідного командира (начальника) для виконання завдань, але які

можуть бути недостатніми для досягнення необхідного результату (ефекту);

критичні спроможності – ті, що є абсолютно важливими для досягнення необхідного результату (ефекту) відповідною структурою і потребують створення (розвитку) та утримання в пріоритетному порядку.

Для прогнозованих умов обстановки необхідно враховувати *надлишкові та перспективні* спроможності.

Фахівці НАТО радять розглядати ПОС у контексті сучасної безпекової обстановки (політичної, військової, економічної, суспільної, екологічної тощо), яка характеризується складністю, швидкими змінами та, звичайно, ресурсними обмеженнями. Особливості застосування ПОС полягає у тому, що за його допомогою можна

сформувати перспективні спроможності, але не можна передбачити усі заходи, тому у рамках процесу розвитку власних збройних сил потрібно передбачити превентивні заходи (створити каталог) для швидкого реагування на непередбачені обставини.

Зазначимо, що перш ніж реалізовувати ПОС у власних ЗС, необхідно враховувати такі особливості [4]:

ПОС не потребує створення нових військових організаційних структур на противагу відповідному бойовому потенціалу противника, а зосереджується на розвитку спроможностей військ (сил) для ефективного виконання визначених завдань;

ПОС не базується на конкретних сценаріях реалізації загроз воєнній безпеці, але використовує сценарії для визначення необхідних спроможностей;

ПОС не базується тільки на наявних ресурсах (як планування на основі бюджету), але враховує обсяг ресурсів, який може бути виділений для формування оптимального набору спроможностей у майбутньому.

Зміст планування розвитку ЗС України на основі спроможностей складається з комплексу заходів, які здійснюються за єдиними принципами і стандартами для своєчасного формування, підготовки та застосування в операціях відповідних спроможностей. Це досягається завдяки реалізації декількох взаємопов'язаних між собою кроків: аналізу стратегічних вказівок (цілей) і політичної стратегії держави; відпрацювання варіантів обстановки (сценаріїв застосування ЗС); визначення завдань військам (силам) відповідно до можливих сценаріїв застосування; визначення вимог до спроможностей військ (сил) на визначений період; визначення нестач спроможностей; пошук та обґрунтування рішень щодо оптимального розподілу ресурсів.

Процес планування на основі спроможностей в узагальненому вигляді має включати науково-методичний апарат щодо:

оцінювання стану та перспектив розвитку безпекового середовища;

огляду та оцінювання спроможностей за їх функціональними групами;

планування сил;

планування ресурсів;

формування перспективної моделі ЗС та інших складових сил оборони та їх структури.

Оцінювання стану та перспектив розвитку безпекового середовища пропонуємо розпочати з аналізу воєнно-політичної

обстановки, природних, техногенних явищ для складання переліку реальних і потенційних загроз та розроблення уточнених варіантів імовірних сценаріїв і ситуацій для планування застосування військ (сил) з урахуванням ескалації цих загроз. Сценарії мають враховувати стільки планувальних ситуацій, скільки дозволить відведений час і з кожним початком нової ітерації планування необхідно постійно додавати обґрунтовані прогнозовані ситуації в загальну бібліотеку різних варіантів застосування ЗС та інших складових сил оборони. Урахуванню підлягають сценарії та ситуації, які використовуватимуться для розпізнавання та визначення тих спроможностей, що будуть потрібні для застосування у майбутніх конфліктах. Результатом такого аналізу має бути документ, який буде описувати майбутнє безпекове середовище, об'єднані оперативні концепції та пріоритети оборони, перелік сценаріїв оборонного планування для забезпечення взаємозв'язку між оборонною політикою та цілями спроможностей. Такий документ має бути загальним для усіх сил оборони та враховувати діапазон усіх типів операцій, до яких керівництво плануватиме залучати свої підрозділи.

Огляд та оцінювання спроможностей за їх функціональними групами може проводитися як усіх складових сил оборони одночасно (комплексні огляди), так і огляди в окремих структурах (оборонний огляд, огляд правоохоронних, розвідувальних органів, органів цивільного захисту, огляд оборонно-промислового комплексу та інше).

Оборонний огляд є важливим і невід'ємним елементом процесу оборонного планування, що містить аналіз стану досягнення довготривалих стратегічних цілей в оборонній сфері; комплексну оцінку стану воєнної безпеки України, існуючих та потенційних воєнних загроз; огляд готовності території та населення до оборони держави; оцінку значимості раніше взятих Україною міжнародних зобов'язань у воєнній сфері для національної безпеки і оборони України, а також орієнтовний обсяг ресурсів на виконання цих зобов'язань; визначення місій, завдань оборони та вимог щодо набуття оборонних спроможностей у середньо- та довгостроковій перспективі.

Оцінювання може проводитися за кожною складовою усього переліку спроможностей відповідно до кожної ситуації (за необхідності), кожного сценарію та за ЗС загалом. Аналогічно здійснюється й

оцінювання потрібних ресурсів для досягнення необхідних спроможностей. Для проведення відповідного оцінювання спеціалістами можуть використовуватися дані щодо потреб сил і засобів у ЗС та силах оборони. Під час визначення складових спроможностей ЗС України, яких не вистачатиме для виконання амбіційних завдань, першим кроком буде обмеження переліку амбіційних завдань з урахуванням вимог чинного законодавства, а також за показниками прогнозних економічних можливостей держави щодо процесу забезпечення ЗС України взагалі.

Планування сил має здійснюватися відповідно до визначеного списку завдань і умов (стандартних кейсів) за ситуаціями у певних умовах, які містять кінцевий результат виконання визначеними військами (силами) у зазначеній кризовій ситуації.

Під час планування сил визначаються: вимоги до спроможностей сил оборони; необхідні спроможності, які необхідно створити, критичні спроможності – ті, що є абсолютно важливими для досягнення необхідного результату (ефекту), а також існуючі спроможності, які необхідно розвивати;

надлишкові спроможності, від яких необхідно позбавитись з метою вивільнення ресурсів;

необхідні об'єднані спроможності сил оборони за імовірними сценаріями їх застосування, розвиток яких потребуватиме планування на середньо- та довгострокову перспективу.

Далі необхідно сформувати Каталог спроможностей типових структур ЗС та інших складових сил оборони, який міститиме перелік основних спроможностей (оперативних, бойових, спеціальних), опис їх характеристик і вимог до них.

Для прогнозування рівня розвитку спроможностей ЗС України з урахуванням їх ресурсного забезпечення в середньострокових програмах, необхідно сформувати загальний підхід до воєнно-економічного оцінювання загального (інтегрального) показника розвитку спроможностей ЗС України з урахуванням зміни рівня достатності воєнно-економічних можливостей держави щодо забезпечення цих програм [8, 9]. Основним таким чинником буде ступінь задоволення потреб, які будуть визначені у програмах розвитку спроможностей ЗС України.

Першим завданням планування буде досягнення ефекту вирішення завдань за

сценаріями на рівні не менш ніж 0,8 від необхідного. У результаті вирішення завдання пропонується побудувати план-графіки розвитку та забезпечення ЗС України та інших складових сил оборони на весь період планування з можливістю відстеження динаміки досягнення запланованих результатів.

Другим завданням планування буде визначення пріоритетності створення складових сил оборони, яке має вирішуватись, зважаючи на максимізацію ефекту застосування угруповань ЗС України та інших складових сил оборони за сценаріями в умовах певних обмежень (зокрема обмежень на обсяги щорічного фінансування). Зазначене завдання визначається та обраховується для кожної зі складових сил оборони окремо, оскільки загальні обсяги витрат на складові сили оборони плануються окремо. Далі визначені розрахунки за складовими силами оборони треба узагальнити: як за очікуваним ефектом застосування перспективного складу спроможностей, так і за витратами, що заплановані для створення означеного перспективного складу спроможностей сил оборони.

Планування ресурсів. Реалізація спроможностей за сценаріями потребує певних ресурсів – людських, фінансових і матеріальних (озброєння та військова техніка; обладнання; запаси матеріально-технічних засобів, виробничих і витратних матеріалів). Сукупність ресурсів матеріалізується у вигляді певних носіїв спроможностей. Дані носії спроможностей мають різний вплив на вирішення поставленого завдання, використовуються за різними сценаріями. Відповідно, сукупний ефект від кожного носія спроможностей за обраними сценаріями буде різним. З іншого боку, вартість створення, утримання, модернізації кожного носія спроможностей для підтримання (набуття) ним визначених спроможностей потребує певного часу реалізації та обсягу фінансування.

Під час планування ресурсів визначаються:

прогнозовані вартісні показники досягнення необхідних спроможностей, ресурсів і видатків на потреби оборони держави;

обсяг ресурсів, необхідних для забезпечення утримання наявних спроможностей;

перелік мінімально-необхідних спроможностей для максимального

збалансування їх вартості з фінансово-економічними можливостями держави;

потреби в додаткових фінансових ресурсах для забезпечення розвитку критичних спроможностей, зокрема, завдяки залученню міжнародної технічної допомоги;

альтернативні варіанти досягнення необхідних спроможностей сил оборони.

Таким чином, для забезпечення реалізації спроможностей за сценаріями на підставі отримання інформації від центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну військово-промислову політику щодо можливостей вітчизняних підприємств державного та приватного секторів економіки здійснювати виробництво, ремонт та модернізацію озброєння та військової техніки, матеріально-технічного забезпечення, необхідно врахувати:

визначені потреби в ресурсах для формування нових, утримання та нарощування наявних (надання їм нових якостей), позбавлення надлишкових (виведення з бойового складу) спроможностей сил оборони;

терміни забезпечення набуття критично важливих та необхідних спроможностей сил оборони;

розрахункову потребу у фінансових та інших видів ресурсів для забезпечення розвитку необхідних і критичних спроможностей на довгострокову, середньострокову та короткострокову перспективи;

достатнє забезпечення сумісності виробництва для всіх складових сил оборони в технічній складовій, з погляду максимальної уніфікації зразків озброєння, військової і спеціальної техніки та номенклатури боєприпасів.

Вихідними даними для планування ресурсів сил оборони будуть:

завдання за сценаріями застосування сил оборони та визначені кількісно-якісні характеристики особового складу, сил і засобів для забезпечення їх виконання;

перелік необхідних (потрібних) і критично необхідних спроможностей сил оборони для виконання завдань, їх кількісні та вартісні показники;

попередні показники проєкту Державного бюджету України на визначений період;

можливості вітчизняних підприємств державного та приватного секторів економіки;

необхідні обсяги залучення міжнародної технічної допомоги;

показники економічного розвитку держави (внутрішній валовий продукт, рівень інфляції, зростання індексу цін тощо та вимоги законодавчої і нормативно-правової бази для здійснення фінансування);

попередні показники проєкту Державного бюджету України на наступний рік і прогноз видатків на два подальші роки;

запропонований цільовий пакет оборонних спроможностей і склад сил;

вимоги законодавчої та нормативно-правової бази щодо здійснення фінансування в особливий період.

Під час формування перспективної моделі складових сил оборони та їх структури здійснюється:

формування перспективної системи управління ЗС та іншими складовими сил оборони і структури;

визначення ресурсних потреб для досягнення необхідних оборонних спроможностей, їх технічного оснащення, підготовки та всебічного забезпечення із залученням органів управління всіх складових сил оборони;

визначення стратегії розбудови сил оборони, критеріїв досягнення їх необхідних спроможностей, а також стратегічних (оперативних) цілей їх розвитку;

формування пакетів цілей (завдань) для досягнення необхідних спроможностей ЗС та інших складових сил оборони.

Отже, з огляду на вимоги системності, методичне забезпечення оборонного планування має бути прийнятним, уніфікованим і зрозумілим одночасно як для ЗС України, так і для інших складових сил оборони. Крім того, воно має бути адаптованим і до умов діяльності цивільних організацій, які опікуються питаннями оборони.

За таких умов ПОС має являти собою логічну послідовність процесів і процедур: від політики управління, через етапи реалізації процесів, до зворотної реакції через систему управління ризиками, що базується на щорічних звітах/доповідях.

Під час планування на основі спроможностей структура витрат на проведення операції складових сил оборони має включати:

витрати на утримання особового складу – ІАС “Персонал”;

витрати ресурсу ОВТ – “Озброєння та військова техніка”;

витрати щодо експлуатації, відновлення справності ОБТ – “Експлуатаційні витрати”;
 витрати щодо утримання, відновлення необхідної для ведення бойових дій

інфраструктури – “Військова інфраструктура”.
 Порядок визначення прогнозованих фінансових витрат на забезпечення заходів наведено на рис. 1.

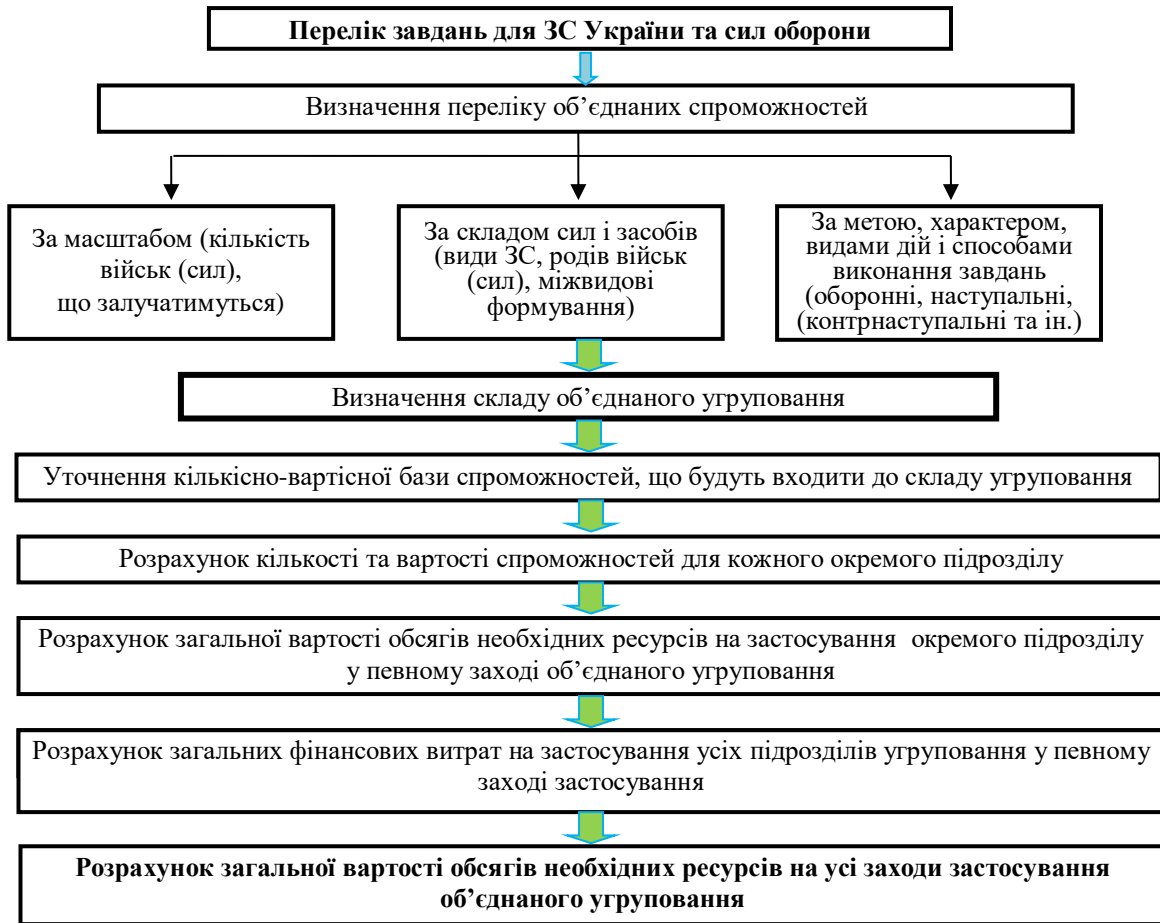

Рис. 1. Порядок визначення прогнозованих фінансових витрат

Через різну приналежністю складових сил оборони до міністерств і відомств держави, і, відповідно різні бюджетні програми їх фінансування – розрахунки щодо визначення пріоритетності розподілу коштів для ефективного розвитку спроможностей необхідно проводити окремо, адже при цьому відсутня система взаєморозрахунків, взаємообміну матеріальними засобами тощо.

Для спрощення фінансових розрахунків застосування будь-якого військового формування для проведення спільних операцій, пропонується розробити вартісну базу типових спроможностей за кожним окремим підрозділом (носієм спроможності) як бойового складу, так і формувань оперативного, матеріально-технічного забезпечення чи системи управління.

Під час проведення спільних операцій з використанням об'єднаних спроможностей необхідно створити відповідний орган управління з підпорядкуванням йому різних підрозділів сил оборони. Забезпечення

спільної операції необхідно здійснювати з призначенням окремого бюджету операції об'єднаних сил, що беруть у ній участь.

Поточний обсяг планування видатків на оборону (складові сил оборони) має:

по-перше, враховувати витрати на наявні спроможності, які необхідно підтримувати у зазначений термін;

по-друге, вирішувати питання вивільнення витрат на надлишкові спроможності та надбання протягом визначеного терміну критичних спроможностей;

по-третє, враховувати фінансові можливості щодо розвитку інших необхідних спроможностей (наприклад, об'єднаних).

Основою розрахунку витрат на утримання сукупності носіїв спроможностей на поточний рік може бути частка вартості життєвого циклу носія спроможності на рік планування від його загальної вартості, або заздалегідь спланована сумарна вартість утримання на конкретний рік. За визначенням

вартість життєвого циклу носія спроможності є сумарною вартістю витрат на його розроблення, підготовку до прийняття на озброєння, придбання, утримання, експлуатацію та утилізацію.

За результатами вирішення завдання треба формувати окремі план-графіки розвитку ЗС України та інших складових сил оборони (для кожного відомства окремо) та окремі план-графіки планування мобілізаційної підготовки.

Наступним кроком буде аналіз отриманих результатів у відповідних план-графіках. Аналіз можливо проводити так:

розраховується загальний ефект від спроможностей, що досягнуті за допомогою визначеного фінансування за означений період - ця процедура проводиться через узагальнення досягнутих ефектів складовими силами оборони;

проводиться оцінювання досягнутого ефекту та порівнюється з необхідним ефектом, який визначається під час етапу планування сил;

у разі, якщо рівень отриманого ефекту є недостатнім, проводиться оцінка нереалізованих спроможностей за складовими сил оборони (враховується вартість вирішення завдання для набуття необхідної спроможності, ефект якого можливо досягти під час набуття визначеної спроможності).

за результатами оцінювання нереалізованих спроможностей, може прийматися рішення щодо проведення додаткового фінансування за складовими сил оборони.

Після розроблення нового варіанта прогнозованого обсягу фінансування (ресурсного забезпечення) складових сил оборони протягом прогнозних років проводиться оцінювання ефективності розвитку ЗС України та інших складових сил оборони на середньострокову перспективу.

Висновок та напрям подальших досліджень. Формування підходів до оборонного планування на основі спроможностей з урахуванням їх ресурсного забезпечення дасть змогу досить вірно визначати можливий обрис ЗС на перспективу та завчасно оцінювати ступінь реалізованості програм і планів їх розвитку, а також оцінювати ефективність як планування, так і використання державних коштів щодо набуття спроможностей. Урахування запропонованих пропозицій дасть змогу поступово сформулювати необхідні спроможності, що

мають бути вчасно досягнуті для визначеного варіанта обстановки.

Подальші дослідження будуть спрямовані на пошук шляхів щодо розроблення програмного забезпечення вирішення актуальних завдань оборонного планування на основі спроможностей з урахуванням їх ресурсного забезпечення на середньострокову перспективу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 травня 2016 року "Про Стратегічний оборонний бюлетень України" : Указ Президента України від 06.06.2016 р. № 240/2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/240/2016#n10> (дата звернення: 25.03.2020).
2. Рекомендації з оборонного планування на основі спроможностей в Міністерстві оборони України та Збройних Силах України : затв. Міністром оборони України 12.06.2017 р. URL: http://www.mil.gov.ua/content/other/Recommendationson_CBP_120617.pdf (дата звернення: 25.03.2020).
3. Оборонне планування на основі спроможностей: особливості та перспективи впровадження / І. С. Руснак та ін. // Наука і оборона. 2017. № 2. С. 3–10.
4. Сучасні особливості впровадження методу планування на основі спроможностей у систему оборонного планування в Збройних Силах України / О. М. Семененко та ін. // Збірник наукових праць Харківського національного університету Повітряних Сил. Харків, 2017. № 5 (54). С. 187–197.
5. Вороч Б. О., Наливайко А. Д., Поляєв А. І. Проблемні питання щодо удосконалення системи оборонного планування в силах оборони України. *Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського*. Київ, 2017. № 2 (60). С. 30–33.
6. Денежкін М. М., Плахута О. Л. Стандарти НАТО та оборонне планування в Збройних Силах України. *Збірник наукових праць Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України*. Київ, 2016. № 3 (77).
7. Горбулін В. П., Крикун П. М. Розвиток оборонного планування як складової національної системи планування у сфері безпеки і оборони за умов наближених до процедур та стандартів НАТО : аналітична записка. Київ : НІСД, 2017. 17 с.
8. Методика розподілу оборонного бюджету України між складовими сил оборони з урахуванням показників потреб та пріоритетності завдань цих складових на плановий період / О. М. Семененко та ін. // Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України. Харків, 2017. № 4 (29). С. 123–131.

9. Метод прогнозування динаміки розвитку спроможностей Збройних Сил України з урахуванням ефективності освоєння фінансових ресурсів / С. С. Масловський та ін. // Збірник наукових праць Харківського національного університету Повітряних Сил. Харків, 2018. № 2 (56). С. 28–39.

Стаття надійшла до редакції 29.04.2020

Formation of capabilities-based approaches to defense planning, taking into account resource provision

Annotation

Ukraine's focus on the Euro-Atlantic course necessitates the need to bring defense planning closer to NATO standards. Capability-based planning (hereinafter – CBP) is one of the approaches to defense planning, which features the development of defense forces' capabilities to effectively counter threats and risks of both military and non-military nature, taking into account probable long-term crisis scenarios, usually 10-15 years. As Ukraine has decided on the priority of joining NATO, the analysis of the peculiarities of the use of the CBP for the development of its own defense forces becomes even more important.

The content of planning the development of the Armed Forces of Ukraine on the basis of capabilities consists of a set of measures carried out according to common principles and standards in order to timely form, prepare and apply in operations the relevant capabilities. This is achieved through the implementation of several interrelated steps: analysis of strategic guidelines (goals) and political strategy of the state; work on of situation variants (scenarios of application of the Armed Forces); defining tasks for troops (forces) in accordance with possible application scenarios; determination of requirements to the capabilities of troops (forces) for a certain period; identification of capacity gaps; search and justification of decisions on the optimal allocation of resources.

The basis for calculating the cost of maintaining a set of capacity carriers for the current year may be the share of the life cycle cost of the capacity carrier for the planning year of its total value, or a pre-planned total cost of maintenance for a particular year. By definition, the cost of a carrier's life cycle is the total cost of its development, preparation for adoption, acquisition, maintenance and operation, and disposal.

After developing a variant of the projected amount of financing (resource provision) of the defense forces during the forecast years, the effectiveness of the development of the Armed Forces of Ukraine and other components of the defense forces for the medium term is assessed.

Keywords: capability; resource provision; capability-based planning.